

KUNSTIREGLITE JÄRGI

Huumorisoon

Humour on niisugune termin, mida huumoriga sageli segamini aetakse. *Humour* on vanades seletavates sõnaraamatutes defineeritud järgmiselt: “hea-soovlik kavatsus reageerida igapäevaelu igavates situatsioonides hea nalja või näpuotsatäie ironiaga.” Teiste sõnadega – selle asemel, et kedagi viha hoos kuhugi “kaugele ja pimedasse kohta” saata, pöörab džentelmen situatsiooni naljaks.

Identiteet

Džentelmen vihkab konformismi, mis või tekitab riski, näida dändina (mis on küll võib-olla liiga äärmuslik üldistus). Või natuke leebemalt väljendudes: ta ei järgi ühiskonnas keskmiselt levinud käitumismudeleid. Enesest lugupidamine? Loomulikult. Kuid ka teadmine, et ta ise on enda kõige karmim kohtunik.

Julgus

Julgus on tihedalt seotud vastupidavuse, konstantsuse ja vaimujõuga. Kas keegi mäletab Rudyard Kiplingi luuletust “Kui”? Seda peeti õigustamatult konservatiivide hädiseks palveks, ent nüüd hinnatakse progressiivselt meeletatute poolt kui julgustavat sõna: “kui sa oskad sundida oma südant, oma närve/suudad end püsti hoida ka pärast raskeid aegu/ ja vastu pidada ka siis, kui su see pole enam midagi/peale tahte(jõu), mis ütleb: “pea vastu! (...) Alles siis saab sinust mees,” tõmbab Kipling mõtteavaldusele joone alla. Ja võib-olla saabki sinust džentelmen.

Kirg

Võib minna naeruväärsete anglosakside tõekspidamisteni – ei mingit seksi, me oleme inglased, või säilitada alati kõigutamatu rahu. Sellisel juhul võib härrasmees jätta külma ja tundetu inimese mulje. Kuid džentelmeni süda järgib tavaliselt siiski Hegeli põhimõtet – mitte midagi suurt siin maailmas ei ole saavutatud kireta.

Lojaalsus

Sõnapidamine, samuti anglosakside põhimõtte *fair play* omaksvõtmine, on ilmselt džentelmeni tähtsamaid iseloomujooni. Kokkukõla enese ja teistega – see võiks olla lojaalsuse sünonüüm härrasmeestel, mis ei peegeldu aga kindlasti naiivses skaudipois, kes pettasaanuna, kaitseb end külma-verelise advokaadi maski taha.

Maitse

Pole tõsi, et maitse üle ei vaielda. Vastupidi – maitse üle tuleb vaielda, sest hea või halb maitse võib elukvaliteeti muuta. Räägime gastronoomiast, kujutavast kunstist, muusikast, maitsekast sisekujundusest jne. Džentelmen, olles võrdlemisi kindel oma heas maitstes, ei suru seda vahel laiskusest, vahel delikaatsusest peale. Ja natuke ka sellepärast, et süütu kits võib tekitada perverssena tunduva rõõmutunde.

Nobeliteet

Oli aegu, kui aadliseisus saadi sünni järel perekonnaliini pidi. Kodanluse revolutsioonid Inglismaal, Ameerikas ja Prantsusmaal muutsid selle kokkuleppe igaveseks.

Objektiivsus

Väidetavalt eksisteerib objektiivsus vaid täppisteadustes, kahtlusega, et ka seal saab uurija vaadeldavat fenomeni mõjutada. Õnneks eksisteerivad hea usk ja aus hinnang. Või mõotke teisi sama mõõdupuuga, millega tahate, et teid mõõdetakse. Džentelmen on alati valmis kaaluma vastaste argumente, kuid tingimusel, et seda teevad mõlemad pooled.

Praktika

Igas olukorras tarkuse ja julgusega hakkama saada – see on omaette meisterlikkus. See pole ainult talendi vili, vaid pikaajalise harjutamise tulemus, kus kogemused, millest õppida, mällu talletatakse. Kõiki tegemisi juhivad mõtteviisid – kui midagi üldse teha, siis maksimaalselt hästi.

Raha

Vajalik, ent mitte üleliia. Ometi viib rahajutt mõtted alati sellele, et džentelmen ei saa justkui rahast lage olla. Raha on vahend, mitte eesmärk. Niisiis rahast tuleks lugu pidada – see pole mitte peitmiseks ega uhkustamiseks. Hea on, kui see on teenitud oma talendiga, mida kaasasündinud härrasmehelikkusega mõistuspäraselt kasutada.

HELLMUTH
SIMPLY GOOD

Aurumi ehtegalerii

Kullassepa 4, Tallinn
www.aurum.ee

Šveitsi Kell

Roosikrantsi 11, Tallinn

The Croco Collection